

Regula honestatis moralis seu tractatus theologicus tripartitus de regula moraliter agendi

In Duos Item Libros Dividitur: In priori potissima fundamenta, & principia moderni Probabilismi intrinseca exactè, & accuratè examinata multipliciter evertuntur, & non esse verè principia, ... In posteriori verò eundem cum modernis Decretis Pontificiis multiplici argumento ... ubi multa de ultimi ...

Camargo, Ignacio de

[S.l.], 1702

Articulus VII. Corollaria pro praxi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94767)

nixas, quæque revera non aliud sint, quam ædificia quædam speciosa, & magnifica, inania tamen, & apparentia, super mobili arena, vel ipso in aere sumptuosè constructa. Porro falsum fucari, pingive potest, ut verum appareat: ut verum sit, fieri nunquam potest.

ARTICULUS VII.

Corollaria pro praxi.

49. **E**X hujus igitur controversiæ doctrina deduces primò, nullum esse Doctorem particularem (excipio modò SS. Ecclesiæ Patres, quos reliquis annumerari non decet, & de quibus quid sit tenendum, alibi à nobis determinandum est) quantumcumque doctum, ac pium, cujus opiniones morales generaliter assumi possint, ut regula sufficiens ad honestè operandum, itaut ipsius opinionem sequendo, hoc solo titulo, & absque alio ullo veritatis examine, honestè quis egisse censeatur.

50. Illatio patet evidenter ex dictis: quia nullus Doctor particularis est, qui aliquando errare non possit; neque enim potest mētiri, qui dixit, *Est autem Deus verax: omnis autem homo mendax*: immò, qui aliquando non erret, ut experientia ipsa demonstrat, *Quia non est hominis* (inquit D. Angelicus) *ut nihil à mente ejus excidat*. Contingere ergo potest, & quandoque continget, ut Doctor ille, quantumvis gravis, revera decipiatur, ut homo, & doceat opinionem non solum falsam, sed etiam improbabilem, ac perniciosam. At hujusmodi opinio secundum omnes non potest esse regula honestatis: ergo nullus est Doctor particularis, quantumcumque doctus, ac pius, cujus omnis opinio absque ulteriori veritatis examine assumi generaliter possit, ut regula sufficiens ad operandum.

51. Hinc secundò deduces, nec tutò, nec prudenter procedere, ne-

que fatis curare propriæ, aut alienæ salutis negotium, Confessarium, qui ex brevi quadam Summa casuum conscientiarum, quam unicè revolvit, & familiarem habet, omnia sibi occurrentia dubia resolvit, si quidem resolutio suæ, aut alienæ libertati faveat, à legi quæ observantia deobliget. Denique iste laxiorem adhuc, & minùs tolerandam regulam sequitur, quàm sit regula Recentiorum à nobis proximè reprobata. Immò laxiorem adhuc eo articulo, *Si liber sit alicujus junioris, & moderni, debet opinio censeri probabilis, dum non constat rejectam esse à Sede Apostolica, tanquam improbabilem*, qui est 27. ab Alexandro VII. damnatus: nam Summa illa, nisi sit modernissima, aliquam forte, aut plures continebit propositiones, non solum improbabiles, ac damnabiles, sed etiam expressè damnatas.

52. Sed en Parochus iste, seu Confessarius, opponit nobis, quod millies audivimus. Quamvis opinio aliqua meæ Summæ appareat mihi falsa, aut improbabilis, potero tamen ego ita mecum discurrere prudentissimè: Auctor hic procul dubio fuit multò me sapientior, ac prudentior: dubium hoc ex professo resolvit: utriusque partis momenta ferio, ut credendum est, maturèque libravit: ratiunculas, quæ mihi contra opinionem ejus occurrunt, ipse, ut credere debeo, vidit, atque despexit: quorsum ergo tantillum judicium meum ipsius judicio præponam cōtra præceptum Dei admonentis, *Ne innitaris prudentiæ tuæ*? Hæc certè nimia foret, ac superba præsumptio. Ergo tutò, ac prudenter, immò multò prudentius, meâ despectâ, hujus Auctoris opinionem amplector:

53. Insignis hæc modestia, & larvata docilitas, quæ multos decipit non admodum invitos, nec nimis deceptionem timentes, aliud non est, si larva detrahatur, quàm ille aurium pruritus, quem prædixit Apostolus, *Coacervabunt sibi Magi-*

2. ad Ti. moth. 4.

D 2 siros,

Ad Roma.
3.

D. Tho. in
Ethi. 7. c. 1.

stros, prurientes auribus: & à veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur. Nempe, qui sic se gerit in conscientia formanda, Auctorem illum colit, & audit, non equidem quia vera, sed quia sibi placencia loquitur, & aurium pruritus scalpit.

54. Quid enim oro te, si vel ipse, vel alius fortè sapientior ipso, duriusculum quid doceat, & tuæ libertati contrarium? Tunc ipsius auctoritas nihili fit, sed facillimè à te contemnitur. Quare non facis tunc discursum illum tantæ humilitatis? Quia minime, inquis, teneor. Quin, licet possem facere, & ex illo concludere, Auctorem illum vera docere, liberum mihi est facere discursum oppositum, contrariamque opinionem alterius Auctoris, amplecti.

55. Sed non loquimur modò de tua ista nimia libertate, de qua mox latè, Deo favente, & exactè dicturum sumus: id unicè contendimus, & ostendimus ex tua ipsa libera confessione, te neque Auctorem hunc, neque alium aliquando audire, vel quærere, quia vera, sed quia tibi placencia loquitur. Id verò nonne est veritatem planè contemnere, & nullam tibi aliam præfigere operandi regulam, quàm tuam ipsam liberam voluntatem ab omni ratione absolutam, ab omnique veritatis respectu? Quid autem aliud est *coacervare Magistros, prurientes auribus, & auditum avertere à veritate*, quod Apostolus damnat, & prædicat?

56. Ad objectionem igitur respondendo, discursum illum illimitatè, ac generaliter usurpatum fore valde imprudentem, & qui absurdè concluderet, debere nos, aut posse suscipere, & amplecti, quemcumque errorem doceat Auctor alioqui gravis, ne scilicet tantillum iudicium nostrum præferamus iudicio ipsius contra præceptum Domini iubentis, ne prudentiæ nostræ innitamur. Ut ergo tunc prudenter possum, ac debeo, contemnere dictamen ejus Au-

ctoris, quantumcumque absolutè gravis, ac pii, innitendo prudentiæ meæ, non utique quia meæ (quod unice Dominus reprobatur), sed quia aliorum sapientium auctoritate, & solidis munitæ rationibus: ita etiam similiter possum, ac debeo contemnere opinionem cujuslibet, quando non est verè probabilis, juxta præceptum Domini iubentis per Apostolum Joannem, ut non omni spiritui credam, sed ut probem spiritus, si ex Deo sint: & iterum per Apostolum Paulum, ut omnia probem, & quod bonum est, teneam, abstineamque ab omni specie mala.

57. Deduces tertio, nullum taxari posse determinatum Auctorum numerum, quorum opinionem sequendo universaliter, & ubique, prudenter quis, & rectè operetur, nisi fortè contingat, Doctores omnes modernos, & antiquos in eandem sententiam convenire, quia tunc non jam opinio, sed Theologicum dogma, & moraliter saltem infallibile, reputari meritò debet. Ratio patet ex dictis: nam opinio moralis, ex eo quòd sit plurium, aut plurimorum gravium Doctorum, non habet necessariam conformitatem cum lege Dei, sive cum prima regula moralis honestatis, cum possit absolutè contingere, ut sit non solum falsa, sed etiam improbabilis, aut erronea, & quæ mereatur ab Ecclesia damnari, tanquam perniciofa animabus, ut experientià notorià constat. Opinio verò hujusmodi juxta omnes non est congrua operandi regula. Nullus igitur potest determinari numerus Auctorum, quorum omnis opinio generaliter, & absque alio veritatis examine, sit regula sufficiens operandi.

58. Deduces tandem quarto, neminem posse tutò procedere ad praxim alicujus opinionis, ex eo quòd videat, vel audiat, ipsam doceri à multis, & gravibus Auctoribus, nisi progrediatur ulterius ad examen rationum, atque fundamentorum,

1. Ioan. 3.

1. ad The-
sal. 5.

rum, quibus Auctores illi moventur ad eam opinionem docendam. Non loquimur de rusticis, & imperitis, qui nequeunt per se ipsos rationum momenta librare; de his enim hominibus dicetur alibi, quomodo se gerere debeant. Itaque universalis Recentiorum assertio non solum falsa est, sed etiam (quod est plane mirabile) omnino vera, quin & evidens est, idque in ipsorum etiam Recentiorum principiis, assertio universalis eorum assertioni contraria.

59. Illatio ex dictis est manifestata, non solum absolute, sed etiam in principiis Recentium Probabilistarum. Porro secundum ipsos nulla prorsus opinio negans legis obligationem, sufficit ad honeste operandum, nisi fuerit directe certo, & evidenter probabilis; quod, ut principium certum in via Probabilistarum, Terillus passim supponit, & statuit, & firmitus adhuc nunc a Pro-

babilistis tenetur; neque enim aliter declinari posse arbitrantur fulmen Pontificiae sententiae, quod benignam sententiam videbatur saltem afflasce, dum ann. 1679. Innocentius XI. sententiam benignissimam, quae docebat universaliter licitum usum cuiusvis opinionis, tenuiter etiam probabilis, cum aliis 64. publico Decreto confixit. At nulla opinio, ex eo praecise quod doceatur a multis, & gravibus Auctoribus, est certo, & evidenter, immo nec vere probabilis; potest nanque contingere, uti non raro de facto contigit, ut sit, non modo falsa, sed etiam improbabilis, & damnatione digna, ut manifeste constat ex dictis. Igitur nulla opinio, eo praecise quod doceatur a multis, & gravibus Auctoribus, est regula sufficiens ad operandum; quae est assertio contraria (& evidens, etiam ad homines) assertioni communi recentium Probabilistarum.

CONTROVERSIA QUARTA.

Utrum opinio gravium Doctorum stans pro libertate contra legem, saltem quando est probabilis, licet aequae tantum, aut minus, quam opinio contraria legem propugnans, sit regula honestatis moralis? Ubi multis praemissis pro recta intelligentia, & resolutione quaestionis, refertur duplex Probabilistarum opinio, quae late postmodum impugnanda deseritur.

1. **H**aec potissima est totius nostri Operis controversia, in cuius vera resolutione haud minoris momenti negotium vertitur, quam animarum ipsa salus aeterna: ut merito proinde non segniter, sed totis prorsus ingenii viribus, totisque mentis nostrae conatibus divinae gratiae auxilio munitis, incumbere cuncti debeamus, quovis deposito contentionis affectu, in tantae veritatis accuratissimam, ac sincerissimam inquisitionem. Ut vero resolutio, quae ad omnes pertinet, omnibus, si fieri potest, facilis, ac pervia reddatur, operae pretium sit in ipso huius disputationis ingressu genuinam terminorum in hac materia magis frequentium significationem exponere, & quaedam notabilia praemittere in eundem scopum conducuntia, ut proprium tandem, atque legitimum aperiatur quaestionis sensum.

ARTICULUS I.

Pro dicendorum intelligentia aliqua praenotantur, & exponuntur.

2. **H**abemus jam ex duplici probationem existimationem, vel opinionem nostram, de alicujus actionis honesta-